

Nejen neexistující kanalizace, ale i plýtvání vodou jsou vážné problémy i obyvatel Kroměřížska

S jakými ekologickými problémy se potýká Kroměřížsko se Týdeník zeptal Jaromíra Tomšů (na snímku), jednatelem společnosti SATTURN HOLÉŠOV. Firma se zaměřuje na elektronickou komunikaci a informační technologie v oblasti ochrany životního prostředí, je nositelem ocenění „Vizionář 2019“ a zároveň i vítězem celostátní soutěže „Inovace roku 2019“ za technologický projekt „Komplexní systémová telemetrie pro obecní soustavy domovních ČOV a úpravny vod“.

Nedávno jsme vydali v Týdeníku mapu s vyznačením obcí Kroměřížska, v nichž není kanalizace. Jak vážný je to ekologický problém?

Tento stav je potřeba vnímat ve více rovinách. Kanalizační systém je dnes většinou z nás vnímán jako životní standard a samozřejmě má součást základní technické infrastruktury měst či větších obcí. Často ani nevíme, kam odpadní voda z našich záchodů, koupelen a kuchyní odtéká a co se s ní následně děje. Toto ale neplatí u menších obcí, případně odloučených částí měst a osad, kde je příliš nákladné vybudovat standardní kanalizační systém.

Malé obce i bez kanalizace však mnohá desetiletí existují...

Zde jsou obyvatelé odkázáni často na individuální řešení, tj. septiky a jímky, které mají přepad vyvedený do obecní „dešťové“ kanalizace budované v akci „Z“ v 60. až 70. letech minulého století. Tato „přečištěná“ odpadní voda pak zpravidla volně vytéká do místního potoka. Betonové septiky a jímky, budované obvykle svépomocí, nesplňují snad žádný z parametrů, jako je účinnost čištění, vodotěsnost a technický stav, které jsou v současné legislativě stanoveny pro vypouštění odpadních vod do vod povrchových. A už vůbec nesplňují ještě přísnější požadavky na vypouštění do vod podzemních. Ve stejných obcích navíc často není vybudován ani obecní vodovod. Průsaky odpadní vody z těchto objektů pak mohou kontaminovat lokální zdroje pitné vody. To je tedy druhý úhel pohledu – negativní vliv na životní prostředí venkova. Třetím úhlem pohledu je skutečnost, že si obce, které se dosud otázkou likvidace odpadních vod nezabývaly, tuto lhůtu budou moci prodloužit maximálně do roku 2027.

Foto na stránce: archiv

Chaty bývají umístěny v krásných krajinných oblastech, bohužel nebývají připojeny na kanalizaci, chatáři tedy vypouštějí odpadní vody do potoků. Když perou prádlo, potoky pění.

Dříve lidé čističky neřešili a přírodu měli možná čistší, než ji máme dnes. Čím to je?

Odpověď je velmi jednoduchá – civilizačním pokrokem, který s sebou nese také množství chemikálií, pracích, čisticích a dezinfekčních prostředků každodenně používaných v domácnostech.

Vchatařských oblastech bez kanalizace i čističek se domorodci zlobí, že když najedou chatáři a začnou prát, potoky začnou pění. Jak je vážné toto znečištění?

Přírodě tento stav rozhodně neprospívá. Míra negativního účinku tohoto způsobu chování chatářů závisí na aktuálním množství vody v potoce. Když je vody dostatek, nařadí se i chemikálie obsažené ve vypouštěné odpadní vodě. V letní chatařské sezóně však zpravidla bývají potoční koryta vyschlá. Proto i fosfáty a jiné chemikálie volně vypouštěné do potoků nikam neodtékají a jejich koncentrace v lokalitě narůstá. Tuto situaci lze řešit jen důsledným čištěním odpadních vod i v rekreačních oblastech a používáním ekologicky šetrných pracích a čisticích prostředků, které jsou již na trhu běžně dostupné.

Kdybyste měl udělat žebříček znečištění z domácností, které lidské činnosti škodí přírodě nejvíce?

Obecně přírodě neškodí to, co z ní vzešlo. Tím chci říct, že biologický odpad do přírody patří. Na rozdíl od chemikálií, které v domácnostech používáme a volně je bez jejich přčištění vypouštíme do přírody. Vždy záleží na množství, koncentraci a dlouhodobosti jejich použití.

Starousedlíci se svesměs nesnaží o zavedení čističek, protože jsou pro ně velmi drahé. Jak z toho ven?

K rychlejšímu a plošnému prosazení moderních domovních čističek mohou napomoci primárně státní orgány činné v oblasti životního prostředí. Velkou motivační pobídkou pro obce je dotační podpora Státního fondu životního prostředí (SFŽP), který dlouhodobě prosazuje budování obecních soustav domovních čistíren s nepřetržitým systémovým monitoringem tam, kde klasický kanalizační systém není možné z ekonomických či technických důvodů vybudovat. Obcím nabízí dotaci ve výši až 80 % uznatelných nákladů projektu.

Nemalou roli v této oblasti sehrává vedení Zlínského

kraje, které svým dotačním programem přispívá dalšími až 10 % na realizaci obecních projektů. Nové vedení našeho kraje je těmto projektům velmi nakloněno.

Takže tento problém mohou řešit obce, nikoliv samotní obyvatelé?

Je to na zastupitelstvu každé obce, zda se chce s problematikou likvidace odpadních vod na svém území ekologicky i ekonomicky vypořádat bez zbytečného zatížení obecní pokladny dlouhodobým úvěrem. A nakonec je třeba vnímat v řadě lokalit našeho kraje, Kroměřížsko nevyjímaje, problematiku dlouhodobého sucha, s čímž souvisí nedostatek vody pro užitkové účely. Účinnost chytrých čističek odpadních vod je dnes už na úrovni, která umožňuje bezpečné využití přečištěné odpadní vody v zahradách, například pro zalévání trávníků a okrasných záhonů. Toto může být pro řadu starousedlíků impulsem, aby opustili své domovní septiky nebo jímky na své pozemky moderní technologie. S vodou, a to i tou užitkovou z chytrých domovních čističek, je třeba hospodářit a ne ji bez dalšího užítu zbytečně odvádět z obcí pryč.

Existuje nebo je v plánu nějaký

dotační program na čističky pro vlastníky rodinných domů?

SFŽP nepodporuje a ani do budoucna neuvažuje o dotační podpoře individuálních řešení, tj. domovních čističek. Důvod je zřejmý. Individuální řešení s sebou nese individuální přístup jednotlivých uživatelů bez odborné způsobilosti a jejich disciplinovanosti v dodržování provozního řádu.

SFŽP a ministerstvo životního prostředí chtějí mít kontrolu nad řádným provozem všech dotačně podpořených domovních čističek, a proto požadují jejich provozování jednou odborně způsobilou osobou, což při individuálním řešení není možné.

Kroměřížský Kokres je nejvíce ohroženou oblastí Zlínského kraje i z pohledu vysychání drobných vodních toků. Jaké tady máme možnosti řešení?

S existencí či absencí kanalizačních systémů v obcích rovněž souvisí stav vody v krajině, který je navíc umocňován probíhající klimatickou změnou. Výzkumný projekt, který se touto problematikou zabýval, uveřejnil na webu mapu rizika vysychání drobných vodních toků v rámci celé republiky.

Když se zaměříme na náš kraj, tak zjistíme, že okres Kroměříž je na tom aktuálně, ale i do budoucna nejhůře. To je další z důvodů, proč je akutní potřeba věnovat pozornost důslednému hospodaření s vodou i v intravilánu obcí. Maximálně možná míra recyklace vody v místě, kde je k dispozici, je tou správnou cestou, jak snížit blížící se hrozbu dlouhodobého sucha. Nenecháme vodu, ať už dešťovou či užitkovou, volně odtékat bez jejího dalšího využití z krajiny pryč. Ověřených technických řešení je dnes již na trhu dostatek.

Radka Skácelová

KRÁTCE

BŘEST - SKAŠTICE

Region (red) - Společná stezka pro chodce a cyklisty spojující obce Břest a Skaštice bude mít celkovou délku 1 972 m. Cyklostezka je v celé trase komunikace navržena z asfaltového betonu v šíři 3 m s oboustrannými krajnicemi ze šterkodrti v šíři 0,5 m. Výškově kopíruje stávající polní cestu a terén. Ke stavbě bylo vydáno rozhodnutí o schválení stavebního záměru.

ZTRÁTY NA JÍZDNÉM

Region (red) - Koronavirová krize vloni připravila tuzemské kraje spolu s Prahou o 3,7 miliardy korun na tržbách z jízdného ve veřejné dopravě. Některé kraje už přistoupily ke zdražování, letos už ztráty přesahují další miliardu korun. Ve spojích ubyla asi třetina cestujících, což jsou desítky milionů lidí.

POKŘTĚNÍ STUDENTI

Kroměříž (red) - Na Bílou sobotu 3. dubna bylo v kapli Panny Marie Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži pokřtěno jedenáct studentů, kteří se připravovali pod vedením školního kaplana gymnázia P. Petra Káni na přijetí této svátosti. Zároveň poprvé ke svatému přijímání přistoupilo pět studentů.

RYBNÍK V TĚŠNOVICÍCH

Kroměříž (red) - Rada města schválila investiční požadavek zpracovaný odborem regionálního rozvoje na úpravu veřejného prostoru kolem rybníka v místní části Těšnovice, která zahrnuje opravu cesty a vytvoření parkovacích stání. Zároveň uložila odboru regionálního rozvoje zadání zpracování projektové dokumentace pro vydání společného územního a stavebního povolení a pro provádění stavby.

ZVÝŠILI BEZPEČNOST

Komárno (lk) - V Komárně vybudovali dvě místa pro přecházení - jedno před obecním úřadem a druhé u autobusové zastávky. V rámci stavebních úprav bylo také vyměněno veřejné osvětlení na těchto místech. Obec uspěla s žádostí o dotaci v rámci zvýšení bezpečnosti silničního provozu přes MAS Podhostýnska.